

ДО
Г- Н АЛИОСМАН ИМАМОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО
ИКОНОМИЧЕСКАТА ПОЛИТИКА И
ТУРИЗЪМ

СТАНОВИЩЕ

ОТ

БЪЛГАРСКА ТЪРГОВСКО - ПРОМИШЛЕНА ПАЛАТА

ОТНОСНО: ЗАКОНОПРОЕКТ ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА
ЗАКОНА ЗА ЗАЩИТА НА КОНКУРЕНЦИЯТА, № 454-01-32,
ВТОРО ЧЕТЕНЕ

УВАЖАЕМИ Г- Н ПРЕДСЕДАТЕЛ,

Във връзка с горепосочения законопроект и след експертно проучване на предвидените изменения и допълнения, Българска търговско - промишлена палата (БТПП), изразява следното свое становище:

1. Считаме, че дефиницията „значителна пазарна сила” по чл. 20а (§ 3 от законопроекта) продължава да бъде неясна – обща, с недостатъчно конкретни ясни параметри:

В предлаганата нова дефиниция едно неясно понятие („значителна пазарна сила”) се обяснява с няколко нови неясни понятия („предприятие, което с оглед на своя пазарен дял, финансови ресурси, възможности за достъп до пазара, технологично равнище и стопански отношения с други предприятия може да попречи на конкуренцията на съответния пазар, тъй като неговите доставчици или купувачи са зависи от него”), като е предвидено, че критериите за оценка на пазарното положение на предприятията се определят в методика на Комисията за защита на конкуренцията („Комисия/та”).

Преди всичко според принципите на правната техника (Закона за нормативните актове и Указа за неговото прилагане) обществените отношения се регулират със закони и подзаконови нормативни актове, а посоченото по-горе решение на Комисията за определяне на методика няма такъв характер. Недопустимо е за определени обществени отношения законът да оправомощава регулирането да се извършва от определен държавен орган, който няма конституционно право да издава подзаконови нормативни актове. Освен това е

неправилно Комисията да създава правилата, които сама да прилага.

Последиците от това биха били неограничени права за администрацията и опасност от недопустима намеса в пазарните отношения без реална възможност за независим контрол.

На второ място и независимо от преждеизложеното, поради липса на достатъчна конкретност предлаганият текст на чл. 20а създава условия за субективно тълкуване и прилагане.

На трето място критерият „технологично равнище”, освен че е твърде общ и неясен, е и погрешен: подобен подход поставя в едно и също положение фирми, които са направили организационни и финансови разходи да инвестират в нови и иновативни технологии и такива, които са си „спестили” тези разходи.

2. От законопроекта като цяло става ясно, че регулацията е насочена към точно определени пазарни участници: купувачи на *“стоки, предназначени за продажба”*, които получават *“периодични доставки на стоки”* като целта на предлаганата уредба е да бъдат защитени техните *„доставчици”*. Извън регулацията остават напр. отношенията по предоставяне на услуги, не се държи сметка също така за това, че е възможно *„значителна пазарна сила”* или *„господстващо положение”* да има доставчикът, а не купувачът или и двамата, и т.н. Т.е. в закон, който се прилага за всички сектори на икономиката, по дискриминационен начин се въвежда уредба, отнасяща се само за конкретен сектор - търговията със стоки.

3. Законопроектът грубо нарушава основни принципи на гражданското право във връзка с договорната свобода във връзка с предлаганото изискване Комисията задължително да оценява всички типови договори/общи условия, както и измененията/допълненията на тези договори на предприятия с годишен оборот през предходната година над 50 млн. лв. – това е стъпка назад в уредбата на конкурентното право, тъй като:

- a) задължава купувачите да използват писмени договори (във вид на типови договори иди общи условия), независимо от това дали страните желаят това или не;
- b) задължава определени купувачи да представят на Комисията за оценка типовите договори/общи условия, като не отчита, че фирмите имат различни възможности, които не се изразяват само в цена и количество, но и в качество, вложени иновативни подходи, средства за реклама постигнати нива на пазарно присъствие и пр. и пр.; поради това най-потърпевши от приемането на посочената разпоредба ще са добрите, успешни фирми, заради по-малкия процент фирми, търсещи реализация на продукция с административни методи; при всички случаи това ще бъде за сметка на крайния потребител;
- c) въвежда задължение за оценка на типовите договори/общи условия от трето лице-държавен орган, както и задължава прилагането на въпросните типови договори/общи условия, независимо от това дали има съгласие и на двете страни по тях, което означава недопустима намеса в търговските им отношения, вкл. и в преддоговорния процес;
- d) не е създадена законова гаранция за своевременно издаване на решението на Комисията по оценка на типовите договори/общи условия – при това трябва да се има предвид, че Комисията ще бъде доста натоварена във връзка с оценката на тези договори;
- e) при липсата на законова гаранция за спазване на определен на Комисията срок за оценка на типовите договори/общи условия, това значително ще затрудни договорните отношения между страните, тъй като на практика означава, че до

решението на Комисията (по първоначално предоставените типови договори, както и по техните изменения и допълнения) купувачът не би могъл да сключва двустранни договори със своите доставчици, респ. – не би могъл реално да осъществява никакви доставки – за неопределено време (докато Комисията се произнесе).

Заедно с гореизложеното предлаганият в законопроекта критерий за задължителна оценка от комисията на типови договори/обща условия (общ годишен оборот над 50 млн. лева за предходната година) изглежда да е случайно посочен, без каквато и да е икономическа обосновка, а освен това няма отношение към това дали предприятието е със значителна пазарна сила. Подобен критерий (с изражение в абсолютна цифра) са отдавна изоставени в европейската доктрина след въвеждането на „more economic approach” в конкурентното право.

4. Считаме, че са неприемливи и предложенията по законопроекта, направени при второто му четене от народни представители:

4.1. Предложенията на н.п. Румен Гечев и група н.п. и н.п. Явор Нотев за въвеждане на допълнително изискване (съгласие на сливащото предприятие) за разрешаване на концентрация от Комисията (в чл. 26, ал. 1) е правно неточно от гледна точка на действащата нормативна уредба:

- сливането не може да настъпи без съгласие на сливащото се предприятие;
- сливането е само един от способите за концентрация на стопанска дейност.

4.2. Предложението на н.п. Румен Гечев и група н.п. за създаване на нов чл. 29а, регламентиращ злоупотреба с по-силна позиция при договаряне е неприемлив от гледна точка на условието предприятието с по-силна позиция да няма право да отказва доставката или закупуването на стоки и услуги:

Принципът на договорната свобода дава право на всяка от страните - от гледна точка на нейните възможности и интереси - да предложи доставката, или закупуването на определени стоки и услуги. Несъобразяването с този принцип ще има за абсурден резултат да се въведе задължение за производство на стоки и услуги, за които доставчикът няма никакви капацитетни възможности и опит, респ. – да се задължи купувача да купува стоки и услуги, които въобще не се търсят на пазара – поради една или друга причина.

4.3. Дефиницията за „значителна пазарна сила” на н.п. Захари Георгиев и Спас Панчев, поради нейната „глобалност” (притежаване на 20 % от съответния пазар) е също неточна и неприложима.

Моля да вземете предвид бележките на БТПП при следващото обсъждане на законопроекта.

С УВАЖЕНИЕ,

Цветан Симеонов-
Председател на БТПП